

Mollen in braakballen van Velduil op Schiermonnikoog

Ben Koks

De Velduil heeft het in Nederland maar moeilijk. Niemand lijkt zich druk te maken over het gegeven dat deze soort het in Nederland hartstikke slecht doet. Ook onderzoekers hebben de soort in Nederland tot dusverre links laten liggen. Het zal in beide gevallen wel iets met de levenswijze van deze boeiende uil te maken hebben.

Van de Mol weten we eigenlijk ook niet bijster veel. Hoewel dit zoogdier zich op een grote belangstelling van duizenden agrariërs en liefhebbers van de propere Hollandse tuin mag verheugen, weten we in Nederland niet veel van de Mol (met uitzondering van het proefschrift van Haeck). Eén ding weten we wel: deze soort komt op de Waddeneilanden *niet* voor. Afgezien van een vondst in 1985 in een braakbal van een Zilvermeeuw op Terschelling zijn er geen recente meldingen van Mollen op de Waddeneilanden bekend (Broekhuizen *et al.* 1992).

Het was daarom opmerkelijk dat er op 9 april 1994 op de Oosterkwelder op Schiermonnikoog twee braakballen van een Velduil werden gevonden met daarin de schedelresten van minimaal twee Mollen. Kees Mostert uit Delft heeft de determinatie bevestigd. Hoewel de Mol in de jaren zestig wel degelijk kans heeft gehad Schiermonnikoog en Texel te koloniseren, is dat destijds niet gelukt (Broekhuizen *et al.* 1992).

Het lijkt dus zeer aannemelijk dat de Velduil die begin april zijn braakballen ter hoogte van paal 11 deponeerde, naar de wal is gevlogen om daar te foerageren. De afstand tot het Lauwersmeer bedraagt hooguit acht kilometer. Dit is een afstand waar een beetje Velduil zich niet echt druk om maakt. Vermoedelijk gaat het om een broedvogel. In 1993 heeft in de buurt van de vindplaats een paar succesvol gebroed.

Is het überhaupt bijzonder dat een Velduil een Mol slaat? Het antwoord is waarschijnlijk ontkennend. Uit de buitenlandse literatuur (Cramp 1985, Roberts & Bowman 1986) prijkt de mol wel degelijk op de voedsellijst van de Velduil.

In Nederland is weinig geschreven over het voedsel van de Velduil. In westelijk Zeeuws-Vlaanderen werd op een totaal van 448 prooidieren 46.7% Veldmuis en 27.0% vogels gevonden (Martijn & Vonck 1985). Een breed scala aan muizensoorten kwamen in dit onderzoek naar voren.

Tijdens een veldmuizenplaag in de Noordoostpolder werd het legendarische aantal van 2000 (!) Velduilen vastgesteld. Uit de braakballen die in de winter 1953/54 zijn verzameld (n=4109 prooidieren), kwam de Veldmuis met 95.9% naar voren (Bakker 1957). Uit eigen onderzoek in Oost-Groningen in de jaren 1991-93 bestond 98.1% van de 864 prooiresten uit Veldmuizen.

Literatuur

Bakker D. 1957. De Velduil in de Noordoostpolder. De Levende Natuur 60: 104-108.

Broekhuizen S., Hoekstra B., van Laar V., Smeenk C. & Thissen J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV.

Marteijn E. & Vonck W. 1985. Voedselkeuze van de Velduil *Asio flammeus* in WZVL aan de hand van braakbalanalyse. 't Duimpje 11(3):11.

Roberts J.L. & Bowman N. 1986. Diet and ecology of Short-eared Owls *Asio flammeus* breeding on heather moor. Bird Study 33: 12-17.

Naschrift: Begin mei j.l., enkele weken na voltooiing van bovenstaand bericht, werden door auteur opnieuw resten van drie mollen aangetroffen in Velduilbraakballen in hetzelfde gebied.

Adres: Kremersheerd 147, 9737 PN Groningen

